

Rinze Ijbema - Lucas 3: 7-17.

[1] Er was eens een twijfelaar die wilde uitproberen of God echt bestaat. Hij schreeuwt naar de hemel: 'God, als U daar bent, vertel ons dan wat we moeten doen!' Opeens klinkt er een stem als een donderslag: 'Geef voedsel aan wie honger heeft, geef onderdak aan wie geen huis heeft, genees wie ziek is en zet recht wat krom is.' Die twijfelaar schrikt zich rot. 'Het was maar een test,' zegt hij. 'Van mij ook,' zegt de stem.

[2] Ik vind het verhaal van Harmen en Andrea indrukwekkend. Ik vind zulke verhalen sowieso indrukwekkend, dat je er voor kiest om een paar jaar lang je hele leven op z'n kop te laten zetten, omdat je er voor kiest gewoon goed werk te gaan doen. Dat dat ten koste gaat van een hoop zekerheden en dat het ten koste gaat van contacten met familie en vrienden, dat heb je er voor over. Dit doe je niet voor jezelf, dit doe je omdat je iets wilt betekenen voor anderen en omdat je iets wilt betekenen voor God. Ik vind dat indrukwekkend.

[3] Ik vind het ook wel lastig. Niet dat ik hén dat kwalijk neem, daar gaat het helemaal niet om, maar net als iedereen denk ik ook wel eens over wat God van me verwacht. En soms lijkt je gewone leven zo hybride: een beetje van dit en een beetje van dat. Een beetje voor God, een beetje voor mezelf. Een beetje voor een ander, een beetje voor mezelf. En dan denk ik, en misschien herken je het wel: hoe laat ik nou zien dat ik echt bij God wil horen, echt voor Hem wil leven? Moet ik niet eigenlijk ook zo'n radicale keus maken?

Een radicale keus: als je naar Johannes de Doper luistert in Lucas 3, dan vraagt hij ook om een radicale keus. 'Addergebroed, wie heeft jullie wijsgemaakt dat je veilig bent voor het komende oordeel? Breng vruchten voort die een nieuw leven waardig zijn. [...] Ja, de bijl ligt al aan de wortel van de boom: iedere boom die geen goede vruchten draagt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.' Als een donderslag. En weet je, ik wil er juist niet voor weglopen. Ik wil geen half-om-half volgeling van Jezus zijn. Maar kan ik alleen puur bij Gods familie horen, wanneer ik... eh... wanneer ik... Wat moeten we doen?

God zij dank was dat precies wat de mensen die naar Johannes luisterden aan hem vroegen. 'Wat moeten we doen?' En God zij dank heeft Johannes het antwoord gegeven en was dat een heel concreet antwoord. Johannes eist een radicale omkeer. En het gave is, dat die radicale omkeer begint

met één stap in de goede richting. En ik ervaar dat echt als genade. Begrijp me goed, Johannes vraagt om een radicale omkeer. En ik doe er niets aan af. Sterker nog, als jij hier zit en je weet in je hart drommels goed wat Johannes tegen jou zou zeggen, met welk gedrag jij moet breken, laat dan tot je doordringen dat precies dat vandaag de boodschap van God voor jou is: jij moet daarmee breken. Laat dat tot je doordringen.

[...]

Maar én voor jou én voor ons allemaal zoals we zo vaak aanmodderen en Gods weg wel willen gaan maar zoeken naar wat het dan is dat God van ons vraagt, hier is het antwoord van Johannes: zet jezelf radicaal in de goede richting en begin met stap één. Dat is een eis en dat is genade tegelijk. Zet jezelf radicaal in de goede richting en begin met stap één. Kijk maar, luister maar. 'Wie twee stel kleren heeft, moet delen met wie er geen heeft, en wie eten heeft moet hetzelfde doen.' Simpel! En: radicaal! Want dit kan ik ook. Even vertalen naar wat Johannes vandaag tegen ons zou zeggen: als je een inkomen hebt, moet je eerlijk belasting betalen. Want de regering doet van alles met je belastinggeld, maar ze zorgen er ook mee voor mensen die minder hebben dan jij. Dus even serieus: het kan goed zijn dat God aan jou vraagt om daar nu eens werk van te maken, dat je je inkomen en je aftrekposten gewoon eerlijk opgeeft. Dan is dat jouw radicale eerste stap in de goede richting.

En wat dat eten betreft: God heeft ervoor gezorgd dat de missionairegemeentecommissie er is, zodat we de kans hadden om ons eten te delen met wie er niet heeft: die kerstpakkettenactie voor de Oosterpark. Dat was een mooie kans, die God je gaf. En ik hoorde laatst nog een goeie: je kunt ook elke maaltijd een virtuele gast mee laten eten. Wat kost een maaltijd bij jou? Er zitten natuurlijk wat meester-koks in dit gebouw, die wat meer uitgeven, en net zo goed studenten, die het lukt voor 2 euro per persoon te eten. Maar eigenlijk maakt dat niet uit: stop elke dag geld voor een extra maaltijd in een potje en geef dat aan een club die zorgt voor het eten van mensen die het nodig hebben.

Of is dat je te simpel? Hoor je liever dat ik je namens God vertel dat je alles moet verkopen en Jezus volgen? En dan kom ik je namens God vertel dat jouw radicaal nieuwe leven vandaag begint met stap één... Misschien ben jij wel zo iemand die eigenlijk achteraan wil beginnen: òf je geeft je leven voor Christus, òf helemaal niets. Maar dit is de boodschap van Johannes, van God: zet je leven radicaal in een nieuwe richting, in de goede richting en zet stap één. Is dat simpel? Nou, mooi toch?

Als ik op deze plek in de preek de naam van Henk van der Worp noem, dan lijkt het alsof ik hem zie als een typisch voorbeeld van een verdwaald iemand, die een stap in de goede richting zet. Dat is niet mijn bedoeling. Ik noem hem, en ik hoop dat hij het me niet kwalijk neemt, omdat hij ook eerlijk aangaf: ik wil graag wat doen, ik doe graag mee als ouderling, maar als het nu toch niet past bij de andere taken die God me geeft, wat dan? We hebben daarover gesproken en eigenlijk kwamen we hier op uit: ouderling worden is nu de goede stap. En of het dat over een paar jaar nog is, zien we dan samen met God wel weer.

En geloof me, het kan bij elke eerste stap in de goede richting altijd zijn dat het moeilijker wordt. 'Er kwamen ook tollenaars om zich te laten dopen, en die vroegen Johannes: 'Meester, wat moeten wij doen?' Hij zei tegen hen: 'Vorder niet meer dan wat jullie is opgedragen.' De Romeinen hadden de belastinginning geprivatiseerd. Per regio kon je bieden op het recht om belasting op te halen. Zo wist je van te voren wat je aan Rome moest afdragen. Wat je meer binnenhaalde was voor jou. Johannes zegt: doe normaal. Maar is dat radicaal? Oké. 'Ook soldaten kwamen hem vragen: 'En wij, wat moeten wij doen?' Tegen hen zei hij: 'Julie mogen niemand afpersen en je ook niet laten omkopen, neem genoeg met je soldij.' Dé valkuil voor soldaten is dat ze hun macht misbruiken. Johannes zegt: doe normaal. Maar is dat radicaal?

Oké, kijk even mee onder de oppervlakte. Tollenaars waren Joden in dienst van de keizer van Rome. Soldaten waren Joden in dienst van koning Herodes. Johannes zegt: keizer? Koning? Góds koninkrijk komt. De dagen van Herodes, de dagen van de keizer, de dagen van elke leider zonder God zijn geteld. Radicaal. En hoe nu verder? God kan met één vingerknip de wereld vernieuwen. Hij kiest er voor om het door jou te doen. Hoe? Door wapens? Door revolutie? Ja, maar dan anders. Jouw 'revolutie' is dat je opstaat en de goede richting kiest. Jouw 'wapen' is dat je stap één zet in de goede richting. Dat is wat God jou vraagt als voorbereiding voor zijn Rijk. En je zult vanzelf ontdekken hoe radicaal dat gaat zijn.

[4] En weet je, dat patroon, van een radicale nieuwe richting die begint met een eerste stap, dat is het patroon van Kerst. Natuurlijk kan God de wereld met een vingerknip veranderen. Maar Hij kiest er voor een mens te worden, een baby'tje in Bethlehem. Stap één in een radicaal nieuwe ontwikkeling. En de hemel juicht. Je kunt je afvragen waarom God dat doet en niet kiest voor die vingerknip. Vandaag is mijn antwoord op die vraag van waarom niet met een vingerknip: ik heb geen idee. Maar ik begrijp drommels goed dat God bezig is aan een radicaal nieuwe wereld en ik vind dat helemaal geweldig van Hem en als Hij mij dan vraagt een eerste stap te zetten, wat denk je? Dan doe ik dat. En de hemel juicht.

En dat baby'tje van Bethlehem heeft ondertussen wel de dood verslagen, is koning van de wereld geworden en heeft twee miljard volgers verspreid over alle continenten. Ik weet dat Hij in Nederland terrein lijkt te verliezen. Ik geloof niet dat dat wezenlijk iets verandert aan zijn project, de radicale vernieuwing van de wereld. Maar ik wil niet dat Hij in mijn leven terrein verliest. Ik weet niet wat Hij met mij van plan is of met jou. Ga je de wereld in voor Mercy Ships of word je ouderling? Ik weet het niet. Maar dit heb ik begrepen van Johannes: Gods radicaal nieuwe wereld begint ermee dat ik mijn eerste stap zet in de goede richting. Doe je mee?

Amen.

1. Herken je de zoektocht naar wat God van je vraagt?
2. Welke eerste stap zou Johannes van jou vragen?
3. God zou de wereld met een vingerknip kunnen vernieuwen. Hij doet het door als baby'tje één van ons te worden. Wat betekent dat voor jou?